

Hiv. sz.: 32022/Ü/209/2019/22.
Alkotmánybírósági ügyszám: IV/89-4/2020.

Mélyen tisztelt Alkotmánybíróság!

A Dr. Pesta János és Társa Ügyvédi Iroda

alkotmányjogi panasz

a Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság **1. Pkf. 20.749/2019/3.** sorsz., 2019. július 10. napján kelt jogerős végzése ellen, amelyet megelőzőtt az elsőfokon eljáró, [REDACTED] debreceni közjegyző által 32022/Ü/209/2019/8. sorsz. kibocsátott végrehajtási záradékolás, s az így elrendelt végrehajtási ügyben az eljáró közjegyzőnek az indítványozó által benyújtott, törlés iránti kérelmét elutasító **32022/Ü/209/2019/22.** sorsz., elsőfokú végzése.

Mivel az ügyben 2019. X. 8-án meghozott **IV/1560/2019/3.** sorsz. határozat amiatt utasította el a 2019. IX. 12-én kelt alkotmányjogi panaszt, mert a Kúria előtt még folyamatban volt a felülvizsgálati kérelem elbírálása, de mert azt a **Kúria a Pfv.I.21.160/2019/4.** sorsz., 2019. XI. 13-án kelt határozatával visszautasította, így megnyílt az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásának lehetősége.

Indítványozó tehát **önállóan** a Debreceni Törvényszék **1. Pkf. 20.749/2019/3.** sorsz. és Dr. [REDACTED] debreceni közjegyzőnek az indítványozó által benyújtott, 8. sorsz. kibocsátott végrehajtási záradék törlése iránti kérelmét elutasító **32022/Ü/209/2019/22.** sorsz. végzésének **megsemmisítését kéri**

- az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének d) pontja mint hatásköri szabály alapján,
- az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abt.) 27. §-a (1) bekezdése, (2) bekezdésének a) pontja mint indítványra feljogosító szabály alapján,
- az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése mint a sérelmezett eljárásokban megsértett alapjogát megállapító szabály alapján,

figyelemmel

- az Abt. 29. §-ára mint anyagi jogi feltételt,
- 30. §-ára mint benyújtási határidőt,
- 52. §-ára mint a panasz tartalmát és
- az Ügyrend 28. § (2) bekezdésére, s 32. § (4) bekezdésének utolsó fordulatára mint eljárási határidőt

meghatározó szabályra, valamint figyelemmel

- az 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás I. 1. utolsó bekezdésében szereplő megállapításra,

végül kéri ugyanezen szabályok alapján, valamint az Alaptörvény 28. cikke II. mondatának megsértése miatt a **Kúria Pfv.I.21.160/2019/4.** sorsz., 2019. XI. 13-án kelt határozatának **megsemmisítését**

az alábbiakban részletezett indokok alapján.

1.

Az *Abt.* 27. §-a (1) bekezdése bevezető szövegének „*az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés*” kitétele mint a panasz eljárás előfeltétele.

A Debreceni Törvényszék é [REDACTED] debreceni közjegyző hivatkozott határozata egyrészt érdemi döntés, mert ez döntötte el, hogy a közjegyzői záradékolással indult végrehajtási eljárás – a záradék törlésével – nem szüntethető meg. Másrészt eljárást befejező jellegű is e döntés, hiszen a végrehajtási eljárásnak adós kérelmére – megfizetés nélkül – való megszüntetése iránti eljárását ez a döntés befejezte, legalábbis az alkotmányjogi panasz eljárás szempontjából, ahogyan ezt az *Ügyrend* 32. §-ának (1) bekezdése rögzíti.

Nyomatékosan hivatkozik panaszos az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdését és 27. §-át, valamint az Alkotmánybíróság *Ügyrendjének* 32. §-át egységesen értelmező **1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás** I. 1. pontjának utolsó bekezdésében szereplő alábbi megállapításra:

„Amennyiben az indítványozó kiterjeszti az alkotmányjogi panaszát a felülvizsgálati vagy perújítási döntésre, de továbbra is vizsgálni kéri a korábbi, jogerős döntést is, az Alkotmánybíróság az alkotmányossági szempontú vizsgálatot a jogerős döntés vonatkozásában is lefolytatja.”

Éppen ezért panaszos önállóan a közjegyzői és törvényszéki határozat megsemmisítésének kérelmét fenntartja.

Ezen felül kéri a Kúria határozatának megsemmisítését is, amely bár független az előző két határozattól abban a vonatkozásban, hogy az előző két határozat megsemmisítése nem igényli feltétlenül a Kúria határozatának megsemmisítését, mert a Kúria határozata nem érdemben bírálta el a felülvizsgálati kérelmet, s ennél fogva nem tartotta fenn hatályában a jogerős határozatot.

2.

Indítványozó mint az első- és másodfokú határozattal eldöntött eljárás egyik alanya (a végrehajtási eljárás adója) szükségszerűen az *Abt.* 27. §-a szerinti egyedi ügyben érintett személynek minősül, tehát indítványozói jogállása igazolt.

3.

A jogerős másodfokú végzést az indítványozó adós jogi képviselője részére elektronikus úton kézbesítették, aki a küldeményt 2019. július 16-án töltötte le, tehát még a kézbesítési vélelem beállta előtt.

I.

Az indítvány álláspontja szerint az első- és másodfokú döntés megsértette a tisztességes eljárás alapjogi követelményeit [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése], azon belül is az indokolt bírói döntéshez való jogot.

A 7/2013. (III. 1.) AB határozat [21] és [29] pontja a tisztességes eljárás követelményének részeként rögzítette az indokolt döntéshez való jogot; e határozat [31] és következő pontja pedig részletesen összefoglalta a tisztességes eljárás követelményei megsértésének vizsgálati szempontjait – figyelemmel az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: *Egyezmény*) és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv rendelkezései közül az *Egyezmény* 6. cikkének 1. pontjára, továbbá arra, ahogyan ezt a szabályt az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: *Bíróság*) értelmezte egyes határozataiban.

A *Bíróság* – 7/2013. (III. 1.) AB határozat [31] s következő pontjában felsorolt – határozatain felül indítványozó hivatkozni kíván¹, a TATISHVILI kontra OROSZORSZÁG ügyben hozott döntés (ügyszám: 1509/02, kelte: 2007. február 22., végleges 2007. VII. 9., a továbbiakban: *Irányadó Ítélet*) 58., 62. és 32. pontjára, továbbá az *Irányadó Ítélet*ben hivatkozott HIVISAARI kontra FINNORSZÁG ügy (ügyszám: 49684/99) határozatának 30., 31., 32. és 33. pontjára, valamint a HELLE kontra FINNORSZÁG ügy, a határozat ügyszám: 157/1996/776/977., a határozat 60. pontjának II. mondatára – arra figyelemmel, hogy a mélyen tisztelt Alkotmánybíróság kinyilvánította a 166/2011. (XII. 20.) AB határozata Indokolásának III. 1. pontjában:

„ha a Bíróság egy bizonyos jogi konstrukciót és azon alapuló gyakorlatot összeegyeztethetetlennek talált az Egyezménnyel, az Alkotmánybíróság - szem előtt tartva az Egyezmény 11. jegyzőkönyvéből következő eljárási sajátosságokat is - értelemszerűen tartózkodik attól, hogy egy nyilvánvalóan ugyanolyan jogi megoldást - ezzel éppen ellentétesen - az Egyezménnyel összeegyeztethetőnek minősítsen.”

Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB. határozatának [31] és következő pontjában foglalta össze a *Bíróság* joggyakorlatából az indokolt bírói döntéshez való jog tartalmát {a [21] pontja szerint}.

Az *Egyezmény* 6. cikke 1. pontjának a *Bíróság* által kimunkált tartalmára, e rendelkezés alkalmazása során a *Bíróság* által megállapított követelményének a magyar joghoz való viszonyára nézve a 7/2013. (III. 1.) AB. határozat [30] pontja megállapította:

„... az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje.” [ABH 2011, 291, 321.; legutóbb megerősítve: 32/2012. (VII. 4.) AB határozat; ABK 2012, 228, 233.] Az Alkotmánybíróság ilyen megfontolásból kiindulva áttekintette a Bíróságnak az indokolt bírói döntéshez fűződő jog tekintetében kialakított gyakorlatát, amelyet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jog értelmének meghatározásakor is irányadónak tekint.”

A fentiekre figyelemmel indítványozó az alábbiakban idézi az *Irányadó Ítélet* 58., 62. és 32. pontjában, továbbá az *Irányadó Ítélet*-ben hivatkozott Hivisaari kontra Finnország ügy (ügyszám: 49684/99) határozatának 30., 31., 32. és 33. pontjában, valamint a Helle kontra Finnország ügy (ügyszám: 157/1996/776/977) határozata 60. pontjának II. mondatában foglaltakat az eredeti angol nyelven, amelyhez saját fordítást mellékel.

A *Bíróság* fenti határozataiban tett megállapításait azért is idézi az indítvány, mert ezekben a *Bíróság* kiemeli, hogy az igazságszolgáltatás szempontjából miért alapvető jelentőségű a megfelelően indokolt bírói döntés, s ezzel a *Bíróság* egyúttal megalapozza e követelmény, illetőleg megsértésének emberi jogi jelentőségét, amivel az indítvány alá kívánja támasztani

¹ A *Bíróság* határozatai angol nyelvű szövegét vette alapul indítványozó, s ahhoz saját fordítású magyar nyelvű szöveget mellékel.

az indítvány további elfogadhatósági feltételét: a benne felvetett kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségét. Ez a cél pedig az *Abt.* 29. §-ának kettős törvényi követelményéhez igazodik. Bár indítványozó úgy véli, hogy a 29. § két követelménye – a nyelvtani szövege szerint – vagylagos viszonyban áll egymással, tehát az alkotmányjogi panasz megállhat pusztán az egyik meglétére alapítva is, de mert a mélyen tisztelt Alkotmánybíróság értelmezési gyakorlatának korábban megfigyelhető volt olyan irányultsága, hogy e két szempontot nem vagylagosnak, hanem konjunktívnak értelmezi, legalábbis mélyebb értelmét illetően,² ezért az indítvány a *Bíróságnak* ezekkel a kiemelkedő jelentőségű követelményekre tett utalásaival kívánja megindokolni az indokolt bírói döntéshez való jog adott sérelmét mint olyat, aminek alapvető alkotmányjogi jelentősége is van.

Az alábbiakban indítványozó idézi az *Irányadó Ítélet* 58., 62. és 32. pontjában, továbbá az *Irányadó Ítélet*-ben hivatkozott Hivisaari kontra Finnország ügy (ügyszám: 49684/99) határozatának 30., 31., 32. és 33. pontjában, valamint a Helle kontra Finnország ügy (ügyszám: 157/1996/776/977) határozata 60. pontjának II. mondatában foglaltakat az eredeti angol nyelven, amelyhez saját fordítást mellékel.

Az *Irányadó Ítélet* 58. pontja részletesen elemzi azt a szerepet, amelyet a megfelelő indokolásnak kell betöltenie az igazságszolgáltatási tevékenységben:

„58. The Court reiterates that, according to its established case-law, which reflects a principle linked to the proper administration of justice, judgments of courts and tribunals should adequately state the reasons on which they are based.

[A *Bíróság* megismétli azt, hogy esetjogi megállapításai tükrözik az igazságszolgáltatás helyes működésének elveit, amelyek szerint a bíróságok és más fórumok határozatainak megfelelő módon kell megállapítaniuk azokat az indokokat, amelyekre határozatukat alapítják.]

Article 6 § 1 obliges courts to give reasons for their judgments, but cannot be understood as requiring a detailed answer to every argument.

[A 6. cikk 1. pontja kötelezi a bíróságokat, hogy indokolással lássák el határozataikat, de ezt nem lehet úgy érteni, hogy minden egyes évrre részletesen indokolt választ kellene adniuk.]

The extent to which this duty to give reasons applies may vary according to the nature of the decision (see Ruiz Torija v. Spain, 9 December 1994, § 29, Series A no. 303-A).

[Az indokolási kötelezettség mértéke a döntés természetének megfelelően változhat. (lásd a Ruiz Torija kontra Spanyolország ügyben a 1994. december 9-én meghozott A sorozat 303-A számú döntésének 29. pontját).]

Even though a domestic court has a certain margin of appreciation when choosing arguments in a particular case and admitting evidence in support of the parties' submissions, an authority is obliged to justify its activities by giving reasons for its decisions (see Suominen v. Finland, no. 37801/97, § 36, 1 July 2003).

[Mégha a hazai bíróságnak bizonyos fokú szabad mérlegelési joga van a bizonyítékok befogadása és értékelése során, azonban ráruházott törvénykezési hatalmának gyakorlása során – döntéseinek megindokolásával – köteles a tevékenységét igazolni (lásd Suominen kontra Finnország ügyet, ügyszám: 37801/97, 36. pont, 2003. július 1.).]

---

² Az alkotmányjogi panasz kézikönyve, szerk.: Bitskey Botond és Török Bernát, *hvgorac* Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015., 205. oldal 452. pontja, illetve köv. o., s 270 lábjegyzete

A further function of a reasoned decision is to demonstrate to the parties that they have been heard.

[Az indokolt döntés további szerepe azt fejezi ki, hogy az eljárás fóruma a feleket meghallgatta.] A *Bíróság* hivatalos honlapja ezzel kapcsolatban hozzáteszi azt, hogy az indokolt döntés különösen fontos olyan ügyekben, ahol tárgyalásra nem kerül sor, amelyet az alábbi ügyben mondott ki a *Bíróság* : **HELLE kontra FINNORSZÁG** ügy, a határozat ügyszáma: 157/1996/776/977, a határozat 60. pontjának II. mondata: „*This requirement is all the more important where a litigant has not been able to present his case orally in the domestic proceedings.*”
[Különösen fontos ez a követelmény olyan hazai eljárásokban, ahol a kérelmező fél nem adhatja elő kérelmét szóban.]

Moreover, a reasoned decision affords a party the possibility to appeal against it, as well as the possibility of having the decision reviewed by an appellate body.

{Ezen túlmenően az indokolt döntés adja meg a [érdemi] lehetőséget a fél számára, hogy a döntéssel szemben fellebbezzon, valamint megteremt a fellebbezési testület számára az elsőfokú döntés áttekintésének lehetőségét.}

It is only by giving a reasoned decision that there can be public scrutiny of the administration of justice (see, mutatis mutandis, Hirvisaari v. Finland, no. 49684/99, § 30, 27 September 2001)."

[Csak az indokolt döntés teszi lehetővé azt, hogy az igazságszolgáltatás működése nyilvánosan ellenőrizhetővé váljék. (lásd, *mutatis mutandis* /a változtatandók változtatásával/ **Hivisaari kontra Finnország** ügy, **ügyszám: 49684/99., a határozat 30. pontja**, a határozat kelte: 2001. szeptember 27.)]

Az *Irányadó Ítélet*ben hivatkozott **Hivisaari kontra Finnország, ügyszám: 49684/99.** alatt hozott határozat **30–33 pontjai** az alábbiakat rögzítik:

„B. *The Court's assessment* [A *Bíróság* megállapítása]

30. The Court reiterates that, according to its established case-law reflecting a principle linked to the proper administration of justice, judgments of courts and tribunals should adequately state the reasons on which they are based.

[A *Bíróság* megismétli azt, hogy esetjogi megállapításai tükrözik az igazságszolgáltatás helyes működésének elveit, amelyeknek megfelelően kell a bíróságoknak és más fórumoknak a döntéseiket megalapozó indokokat megállapítaniuk.]

The extent to which this duty to give reasons applies may vary according to the nature of the decision and must be determined in the light of the circumstances of the case.

[Az indokolási kötelezettség mértéke a döntés természetének megfelelően változhat, és azt az eset körülményeinek fényében kell meghatározni.]

Although Article 6 § 1 obliges courts to give reasons for their decisions, it cannot be understood as requiring a detailed answer to every argument.

[Noha a 6. cikk 1. pontja arra kötelezi a bíróságokat, hogy indokolással lássák el határozataikat, de ezt nem lehet úgy érteni, hogy minden egyes érvre részletesen indokolt választ kellene adniuk.]

Thus, in dismissing an appeal, an appellate court may, in principle, simply endorse the reasons for the lower court's decision (see the García Ruiz v. Spain judgment of 21 January 1999, Reports of Judgments and Decisions 1999-I, § 26; and the Helle v. Finland judgment of 19 December 1997, Reports 1997-VIII, §§ 59 and 60). A lower court or authority in turn must give such reasons as to enable the parties to make effective use of any existing right of appeal.

[Ezért a fellebbezés elutasításakor a fellebbezési bíróság elvileg egyszerű módon elfogadhatja az alsófokú bíróság döntésének indokait (lásd a García Ruiz kontra Spanyolország ügyben, 1999 január 21-én kelt ítélet 26. pontját, fellelhető az Ítéletek és döntések 1999-I kötetében, és a Helle kontra Finnország ügyben 1997. december 19-én kelt ítélet 59. és 60. pontját, fellelhető az 1997-VIII kötetben). Viszont ennek az a feltétele, hogy az alsófokú bíróságnak és más hatóságnak olyan indokolást kell adnia, ami lehetővé teszi a felek számára, hogy hatékonyan gyakorolhassák fellebbezési jogukat.]

31. In the present case, the Court observes that the first part of the reasons given by the Pension Board merely referred to the relevant provisions of law, indicating the general conditions under which an employee is entitled to receive pension.

[A jelen ügyben, a Bíróság észlelte, hogy a Nyugdíjügyi Testület az indokolásának első részében csupán utalt a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre, jelezve azokat az általános feltételeket, amelyek alapján a munkavállaló nyugdíjra jogosult.]

In the second part of the reasoning it was mentioned that the applicant's mental state had deteriorated during the autumn of 1997, the symptoms of his illness, however, being considered mild.

[Az indokolás második részében megemlítette, hogy a kérelmező mentális állapota romlott 1997. év ősze folyamán, mégis a betegségének szimptomáit enyhének ítélte.]

On these grounds the Pension Board found the applicant partly capable of working as from 1 June 1997.

[Ezen az alapon a Nyugdíjügyi Testület úgy találta, hogy a kérelmező 1997. június 1-jétől kezdődően részben munkaképes volt.]

While this brevity of the reasoning would not necessarily as such be incompatible with Article 6, in the circumstances of the present case the decision of the Board failed to satisfy the requirements of a fair trial.

[Az indokolás ilyen rövid volta nem lenne szükségképpen ellentétes a 6. Cikkelyel, a jelen ügy körülményei között azonban a (Nyugdíjügyi) Testület döntése nem elégítette ki a tisztességes eljárás követelményeit.]

In view of the fact that the applicant had earlier received a full invalidity pension, the reference to his deteriorating state of health in a decision confirming his right to only a partial pension must have left the applicant with a certain sensation of confusion. In these circumstances the reasoning cannot be regarded as adequate.

[Annak a ténynek a szempontjából, hogy a kérelmező korábban teljes rokkantsági nyugdíjat kapott, a kérelmező károsodott egészségi állapotára tett utalás az olyan döntésben, amely csak a részleges rokkantsági nyugdíjra való jogosultságát erősítette meg, bizonyos fokú zavartság, bizonytalanság érzetét keltette a kérelmezőben. Ilyen körülmények között az indokolás nem tekinthető megfelelőnek.]

32. Nor was the inadequacy of the Board's reasoning corrected by the Insurance Court which simply endorsed the reasons for the lower body's decision. While such a technique of reasoning by an appellate court is, in principle, acceptable, in the circumstances of the present case it failed to satisfy the requirements of a fair trial. As the applicant's main complaint in his appeal had been the inadequacy of the Pension Board's reasoning, the more important was it that the Insurance Court give proper reasons of its own.

[Nem változtatott a (Nyugdíjügyi) Testület indokolásának nem megfelelő voltán a Biztosítási Bíróság sem azáltal, hogy egyszerűen megfelelőnek minősítve átvette az alsófokú testület döntésének indokait. Ugyan a fellebbezési bíróság ilyen fajta indokolása elvileg megfelelő lehet, a jelen ügy körülményei között mégsem

elégítette ki a tisztességes eljárás követelményeit. Mivel a kérelmező fellebbezésének fő kifogásaként a Nyugdíjügyi Bíróság indokolásának nem megfelelő voltát támadta, ennek folytán még fontosabb lett volna az, hogy a Biztosítási Bíróság saját maga megfelelő indokolást adjon.]

33. *Taking into account what was at stake for the applicant, the Court considers that the prima facie contradictory reasoning by the Pension Board and the subsequent approval of such inadequate reasoning by the Insurance Court as an appellate body failed to fulfil one of the requirements of a fair trial. There has accordingly been a violation of Article 6 § 1 of the Convention.*

[Figyelembe véve a kérelmező kockázatát, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a Nyugdíjügyi Testület nyilvánvalóan ellentmondásos indokolása és ennek a nem megfelelő indokolásnak a Biztosítási Bíróság mint fellebbezési testület által történt átvétele nem teljesítette a tisztességes eljárás követelményeit. Ezért megvalósult az *Egyezmény* 6. Cikkelye 1. pontjának sérelme.]

A **Hivisaari kontra Finnország, 49684/99. ügyszámú ítélet** 31. pontjának utolsó mondata tehát rögzítette azt a tisztességességi követelményt, amely szerint a bíróság ítéletének indokolása nem okozhat a félben bizonytalanságot, különösen pedig nem tartalmazhat ellentmondást.

Az ***Irányadó Ítélet*** 62. pontja megállapította:

„62. *Nor was the inadequacy of the District Court’s reasoning corrected by the Moscow City Court, which simply endorsed the reasons for the lower court’s decision. While such a technique of reasoning by an appellate court is, in principle, acceptable, in the circumstances of the present case it failed to satisfy the requirements of a fair trial. As the applicant’s statement of appeal indicated that the District Court’s findings had been devoid of a factual and/or legal basis, it was all the more important that the City Court give proper reasons of its own (see Hirvisaari, cited above, § 32). Nevertheless, the City Court endorsed the District Court’s findings in a summary fashion, without reviewing the arguments in the applicant’s statement of appeal.*”

[A Moszkvai Városi Bíróság helyesbítése sem változtatott a Kerületi Bíróság indokolásának nem megfelelő voltán amiatt, mert a másodfokú döntés egyszerűen elfogadta az alsófokú bíróság döntésének indokait. Ugyan a fellebbezési bíróság által alkalmazott indokolási technika elvileg elfogadható, a jelen ügy körülményei között azonban nem elégítette ki a tisztességes eljárás követelményeit. Mivel a kérelmező fellebbezése azt jelezte, hogy a Kerületi Bíróság megállapításai teljes mértékben nélkülözték a ténybeli és jogi alapot, emiatt még fontosabb lett volna, hogy a Városi Bíróság saját maga adjon helyes indokolást (lásd Hirvisaari, idézve fentebb a 32. pontban). Mindennek ellenére a Városi Bíróság összegző módon vette át a Kerületi Bíróság megállapításait anélkül, hogy áttekintette volna a kérelmező fellebbezési nyilatkozatának érveit.]

Megállapítható tehát, hogy a *megfelelően* indokolt bírói döntés azért kiemelkedő jelentőségű, mert

— a bíróság által megadott indokok igazolják az adott ügyben végzett bírói tevékenységet (*Irányadó Ítélet* 58. pont negyedik mondata),

— a döntés indokolása azt igazolja, hogy az eljáró fórum (érdemben) meghallgatta a feleket (*Irányadó Ítélet* 58. pont ötödik mondata), ami különösen fontos olyan eljárásban, amelyben az ügyfél nem adhatja elő indokait élőszóval (HELLE kontra FINNORSZÁG ügy, a határozat ügyszáma: 157/1996/776/977, a határozat 60. pontjának II. mondata),

— az indokolt döntés teremti meg annak (érdemi) feltételét, hogy a fél a döntés ellen jogorvoslással élhessen (*Irányadó Ítélet* 58. pont hatodik mondatának első fordulata), továbbá

— a jogorvoslati fórum (érdemben) áttekinthesse az elsőfokú döntést (*Irányadó Ítélet* 58. pont hatodik mondatának második fordulója), valamint

— csak az indokolt döntés teszi lehetővé azt, hogy az igazságszolgáltatás működése nyilvánosan ellenőrizhetővé váljék (*Irányadó Ítélet* 58. pont hetedik mondata).

Indítványozó úgy véli, hogy mindezek a szempontok, amelyeket a *Bíróság* a tisztességes eljáráshoz fűző emberi jog részét képező indokolt bírói döntés követelményét alapvető jelentőségűvé tesz, tehát ha az indokolt döntéshez fűződő követelmény – a *Bíróság* által észlelt módokon – sérül, akkor ez a körülmény magának a *Bíróságnak* a megítélése szerint alapvető emberi jogi kérdésnek minősül, vagyis az ilyen esetekben a *Bíróság* befogadta és érdemben elbírált a panaszt, valamint ítéletében megállapította a lefolytatott eljárás tisztességtelen voltát.

Az alábbi II., III. és IV. pontban az indítvány kifejt, hogy a jogerős határozat melyik indoka sértette meg a tisztességes eljárás követelményét, benne az indítványozónak az indokolt bírói döntéshez fűződő jogát oly módon, ahogyan azt a *Bíróság* maga is sérelmesnek minősítette.

II.

Az *Abt.* 29. §-a szerinti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdése. A másodfokú döntést alapvetően, érdemben befolyásolta a jogerős végzésnek az az indokolási módja, amelyik egyáltalában nem foglalkozott az elsőfokú, közjegyzői, törlési kérelmet elutasító közjegyzői határozat elleni fellebbezés indokaival, hanem csupán összefoglalóan az elsőfokú határozat indokaira utalt vissza. Ha ugyanis a másodfokú határozat érdemben áttekintette volna az elsőfokú határozatot és az ellene benyújtott fellebbezést, akkor érdemben más, indítványozó javára szóló döntést hozhatott volna. Önmagában az a körülmény, hogy *nem bizonyos*, vajon az indítványozóra kedvezőbb döntés született volna (előre sohasem jósolható meg teljes biztonsággal, hogy milyen tartalmú döntés fog születni) nem zárja ki azt, hogy a nem valós indok kihatott az érdemi döntésre³, mert az alapjogi sérelem érdemi döntésre történt kihatásához elégséges az, hogy a nem valós indok hiányában az eljárás fórumok vizsgálták volna az érdemi döntésre kiható körülményt, azaz a végrehajtott kikötés tisztességtelenségét, s ez megteremtette volna annak lehetőségét, hogy érdemben más határozat születhessen.

Amikor az elsőfokú határozat indokairól a fellebbezés azt állítja, hogy azok nem valós indokok, akkor a másodfokú fórumnak kötelessége érdemben foglalkoznia a fellebbezési indokokkal, és kiemelkedően fontos ez a követelmény olyan eljárásban, ahol a fél nem fejezheti ki élőszóban az érveit, mert alapvető jelentőségű, hogy az eljárás fórum meghallgassa az ügyfél érveit:

7/2013. (III. 1.) AB határozat [19] pontja:

„... Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a kereseti kérelemben előadottak vizsgálatának hiánya a kifogásolt bírói döntést érdemben befolyásolhatta, ami felveti a bírói döntés alaptörvény-ellenességének kételyét. ...”,

a *Bíróság* az *Irányadó Ítélet* 62. pontjában:

„As the applicant’s statement of appeal indicated that the District Court’s findings had been devoid of a factual and/or legal basis, it was all the more important that the City Court give proper reasons of its own (see *Hirvisaari*, cited above, § 32). Nevertheless, the City Court

³ Az érdemi döntés legalapvetőbb tartalma, tehát, hogy melyik félre kedvező döntés születik, előre nem látható, hiszen egyébként sérülne az ún. *prejudikáció* tilalma.

endorsed the District Court's findings in a summary fashion, without reviewing the arguments in the applicant's statement of appeal."

[nyers fordításban: Mivel a kérelmező fellebbezése azt jelezte, hogy a Kerületi Bíróság megállapításai teljes mértékben nélkülözték a ténybeli és jogi alapot, emiatt még fontosabb lett volna, hogy a Városi Bíróság saját maga adjon helyes indokolást (lásd Hirvisaari, idézve fentebb a 32. pontban). Mindennek ellenére a Városi Bíróság összegző módon vette át a Kerületi Bíróság megállapításait anélkül, hogy áttekintette volna a kérelmező fellebbezési nyilatkozatának érveit.],

valamint a Bíróság HELLE kontra FINNORSZÁG ügyben hozott határozata, a határozat ügyszáma: 157/1996/776/977, a határozat 60. pontjának II. mondata:

„This requirement is all the more important where a litigant has not been able to present his case orally in the domestic proceedings.”

[Különösen fontos ez a követelmény olyan hazai eljárásokban, ahol a kérelmező fél nem adhatja elő kérelmét szóban.].

III.

A jogerős határozat szerint az eljáró közjegyzőnek nem volt kötelessége ellenőriznie azt, hogy a záradékolt okiratban foglalt kötelezettség tisztességtelen [5. oldal utolsó bekezdése]. A határozat hivatkozott ugyan a Kúria Pfv. 20479/2016/15. számú határozatára. Ennek kúriai indokai között azonban nem szerepel az az indok, amelyre a közjegyzői határozat idézőként hivatkozott: *„Az általános szerződési feltételek tisztességtelensége vagy a fogyasztói szerződés egyes kikötéseinek tisztességtelensége eleve csak akkor vehető figyelembe, ha ezeket a sérelmet szenvedő fél (avagy közérdekű keresetben az arra jogosult személy vagy szervezet) sikerre megtámadta. (Kúria Pfv.20.479/2016/15.)”*.

A közjegyzői határozat ezen indokát is helyben hagyólag elfogadta a törvényszéki végzés.

A fenti indok tehát nem valós, nem megfelelő.

A kúriai ítéletben *nem* szerepel olyan kúriai indok, amit a közjegyzői végzés idézőként feltüntetett. Még a hivatkozott ügy másodfokú bírósági ítéletében, ítéleti indokai között sem szerepel a közjegyző által hivatkozott megállapítás, hanem az alábbi:

„[6] Az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A jogerős ítélet indokolása szerint a perbeli kölcsön „lakossági” kölcsön, nem alkalmazható rá a régi Hpt. 213. § (1) bekezdése, amely a szerződés megkötésének időpontjában (2001. december 17. napján) a „fogyasztási” kölcsönökre vonatkozott.

Erre tekintettel a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c) és d) pontjai alapján nem állapítható meg a perbeli kölcsönszerződés érvénytelensége, a felek jogvitáját a régi Hpt. 210. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak szerint kellett elbírálni, a régi Ptk. általános szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezéseinek figyelembevételével. Ha az általános szerződési feltétel tisztességtelen, a kikötést a sérelmet szenvedő fél megtámadhatja. A végrehajtás megszüntetése iránti perben a felperes mindazokat a kifogásokat felhozhatta, amelyeket a végrehajtási záradék hiányában az ellene indított marasztalási perben alperesi pozícióban felhozhatna. Ha a marasztalási perben a megtámadás határidejét elmulasztva a szerződés érvénytelenségére kifogásként hivatkozhat, a végrehajtás megszüntetése iránti perben a megtámadási határidőn túl is felhozhatja azt a végrehajtás megszüntetésének alapjaként.”

Mivel a jogerős határozat megjelölt jogi indoka nem valós, nem megfelelő, hiszen az indok irányadó voltát megalapozandó hivatkozott kúriai ítéletben ez nem szerepel, ezért **mint nem valós, nem megfelelő indok tisztességtelen**, ahogyan a *Bíróság* a Hivisaari kontra Finnország, 49684/99. sz. ügy határozatának 32. pontja utolsó két mondatában ezt megállapította.

A jogerős határozatban kifejtett indok oda vezetett (a tisztességtelenségnek a döntés érdemére történt kihatása: *Abt.* 29. §), hogy az eljáró fórumok nem tartották kötelességüknek a végrehajtás elrendelése (közvetlen közjegyzői záradékolás) előtt, de még a törlési kérelem eljárásában sem, hogy észleljék a végrehajtani kért indítványozói kötelezettség tisztességtelen voltát, és megakadályozzák a tisztességtelen kikötés megcélzott jogkövetkezményét, vagyis a tisztességtelen kötelezettség végrehajtását.

Nem kívánja indítványozó részletezni, hogy milyen kötelező norma – méghozzá közrendi szabály – szerint lett volna köteles az eljáró közjegyző és a másodfokú bíróság vizsgálni a kikötés tisztességtelenségét, mert ez nem alapjogi kérdés, és azt sem kívánja részletezni, hogy milyen kötelező jogértelmezés minősítette e kötelező normát közrendi szabálynak, mert ez sem alapjogi kérdés, s végül azt sem kívánja bemutatni, hogy a rendes bíróságok gyakorlata (Kúria jogelődjének iránymutató döntése) szerint mit jelent a közrendi szabály.

Az mindenesetre levonható, hogy a tisztességtelen eljárást megvalósító indokolás ***érdemben*** kihatott mind az első-, mind a másodfokú döntésre, mert e nem valós, hiszen a hivatkozott kúriai határozatban kúriai indokként *nem* szereplő indok alapján zárkóztak el az eljáró fórumok a kikötés tisztességtelenségének vizsgálatától. Vagyis, ha ezt a nem valós indokot nem tartalmazta volna az első- és másodfokú döntés, akkor az eljáró fórumok érdemben foglalkoztak volna azzal, vajon a kikötés tisztességtelen-e, s ebben az esetben érdemben más döntés születhetett volna. E lehetőséggel, de nem bizonyossággal kapcsolatban indítványozó visszautal a II. pont első bekezdésében kifejtett indokaira.

IV.

A jogerős határozat nem foglalkozott érdemben indítványozónak azzal érvelésével, hogy a *Vht.* 23/C. § (1) bekezdése értelmében a közjegyzői okiratnak nem minősülő okirat nem vehető figyelembe a záradékolás alapjaként. A 32022/Ü/209/2019/9. sorsz. záradék 3. b) pontja a felmondást a záradékolás alapjának tekintette.

A [redacted] budapesti közjegyző által 11048/Ü/1402/2018/2. sz. okiratba foglalt, **2018. november 29. napján kelt felmondó nyilatkozat későbbi keltezésű, mint a felmondani kívánt kölcsönszerződés lejártja** [az 1959:IV. tv. 229. §-ának (3) bekezdése szerinti, a szerződésben meghatározott, a szerződés hatályára vonatkozó időhatározásra a 228. § (2) bekezdését kell alkalmazni, amely szerint *mutatis mutandis* a szerződésben kikötött lejárat határidőben a szerződés megszűnik], azaz **2018. február 22. napja**. Eképpen a felmondás [az 1959. évi IV. tv. 321. § (1) bekezdésének utolsó mondata szerint a felmondás a szerződést megszünteti] már megszűnt szerződésre nem vonatkozhatott, mert fogalmilag lehetetlen joghatás kiváltását célozta: egyetlen kölcsönszerződést kétszer kívánt lejárttá tenni.⁴ A felmondási nyilatkozat emiatt egyrészt a benne megjelölt joghatás kiváltására alkalmatlan volt, másrészt emiatt legalábbis jogvita kiváltására is okot adhatott. E két ok miatt a felmondási nyilatkozat beleütközött a *Kjt.* 121. §-ába, s ennek következtében – a *Kjt.* 131. §-ának (1) bekezdése értelmében – nem tekinthető közokiratnak, illetőleg a *Kjt.* 120.–129. §-a

⁴ A kölcsönszerződés lejártja a szerződés megszűnésével jár – erről irányadó jogiradolmi értelmezést csatolt a törlés iránti kérelméhez, amelynek figyelembe vételét kéri az igen tisztelt Kúriától.

szerinti, szabályszerű közjegyzői okiratnak.⁵ Közjegyzői okiratnak *nem* minősülő okiratot pedig – a Vht. 23/C. §-ának (1) bekezdése szerint – nem lehetett volna záradékolás alapjaként elfogadni.

A jogerős határozat ezt az indítványozói érvet – anélkül, hogy ezzel érdemben foglalkozott volna – azzal kívánta elhárítani, hogy — álláspontja szerint — ennek tisztázása olyan bizonyítás felvételét igényelte, ami túlterjeszkedett volna a közjegyzői eljárás keretein [3.oldal 1.) pont, „A közjegyzői eljárás kereteit meghaladja ... ” kezdetű második új sora, 4. oldal utolsó mondatának záró fordulata, illetve 5. oldal 5.) pont harmadik bekezdés].

Az indokolt bírói döntéshez kapcsolódó alapjogi sérelem abban áll, hogy a [bírói jogkörben eljáró közjegyző döntéséhez (1994:LIII. tv. – Vht.– 224/A. §) közjegyzői határozat ezzel az indokálással saját indokolásának mondott ellent.

Márpedig (i) **az önellentmondó indokolást** az *Bíróság Hivisaari kontra Finnország, ügyszám: 49684/99.* alatt hozott határozatának 31. pont 5. és 6. mondata sérelmesnek tartotta:

„In view of the fact that the applicant had earlier received a full invalidity pension, the reference to his deteriorating state of health in a decision confirming his right to only a partial pension must have left the applicant with a certain sensation of confusion. In these circumstances the reasoning cannot be regarded as adequate.”

[Annak a ténynek a szempontjából, hogy a kérelmező korábban teljes rokkantsági nyugdíjat kapott, a kérelmező károsodott egészségi állapotára tett utalás az olyan döntésben, amely csak a részleges rokkantsági nyugdíjra való jogosultságát erősítette meg, bizonyos fokú zavartság, bizonytalanság érzetét keltette a kérelmezőben. Ilyen körülmények között az indokolás nem tekinthető megfelelőnek.]

Indítványozó úgy látja, hogy ha önmagában az indokolás bizonytalansága, az általa a fél számára okozható zavar lehetősége már tisztességtelen, akkor az önellentmondó indokolás, amely e bizonytalanságnak kicsúcsosodott esete, szintén tisztességtelen, azon az alapon, ahogyan ezt POKOL BÉLA kifejtette⁶:

⁵ Indítványozó hivatkozik arra, hogy a *Kjt.* szabályai mindvégig a „közjegyzői okirat” szakkifejezést használják, kivéve a 131. § (1) és (2) bekezdése. A 131. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéséből pedig az a következtetés adódik, hogy ha a közjegyzői okirat nem sérti meg a *Kjt.* 12. és 120–129. §-aiban foglalt követelményeket, akkor szabályszerű közjegyzői okiratnak, s ezen felül közokiratnak is minősül. Ha viszont e szabályok sérelmével készíti el a közjegyző az okiratot, akkor az nem minősül szabályszerű közjegyzői okiratnak, és közokiratnak sem. Ezért a 131. § (1) és (2) bekezdésének szankciója azt jelenti, hogy nem csupán közokiratnak nem minősülhet a 12. és 120–129. § sérelmével elkészített okirat, hanem szabályszerű közjegyzői okiratnak sem. Tehát a Vht. 23/C. § (1) bekezdésének, illetőleg a *Kjt.* 112. § (1) bekezdésének alkalmazása szempontjából nincsen jelentősége annak, hogy a *Kjt.* 131. § (1) bekezdése azt a jogkövetkezményt rendeli a *Kjt.* 12. és 120–129. §-ának sérelmével elkészített okirattal szemben, hogy az nem minősül közokiratnak, mert az ilyen okirat – a 131. § (1) bekezdésének következtében – éppen úgy nem vehető figyelembe sem a Vht. 23/C. §-a (1) bekezdésének, illetőleg a *Kjt.* 112. §-a (1) bekezdésének alkalmazása során, amelyek közjegyzői okirat meglétét kívánják a záradékoláshoz.

⁶ Pokol Béla: A jog elmélete, Rejtjel Kiadó, Budapest, 2001., jelzett oldal utolsó bekezdése

Az *argumentum a minore ad maius* (a kevesebbről a többre) és az *a maiore ad minus* (a többről a kevesebbre) mint értelmezési ikerpáros a tilalom és az engedélyezés jogi rendelkezéseit tudja értelmezni biztos iránymutatással – túlmenve a szöveg nyelvtani értelmén. (A két értelmezés az *argumentum a fortiori*-érv két esetét jelenti, melyet tartalmilag „az csak igazán!” tartalommal fordíthatunk.) *Tilalom esetén a kevesebbről a többre következtetés tud eligazítani* szélesebben, mint azt a tilalom eredeti szövege szó szerint mutatja. Pl. ha egy alkotmánybírósi döntés azt mondja ki, hogy nem lehet végrehajtani burkolt alkotmánymódosítást népszavazás útján, akkor még inkább tilos lesz nyíltan alkotmánymódosítást végrehajtani ezen az úton, hisz ha a kevesebb tilos, akkor a több még inkább az. Míg e formula nélkül a nyelvtani értelmezésnél megálló érvelhet úgy egy nyíltan alkotmánymódosítást kezdeményező népszavazás esetében, hogy itt nincs „burkolt” alkotmánymódosításról szó, tehát az idézett alkotmánybírósi döntés nem akadályozhatja ezt. *Engedélyező jogszabályi rendelkezésnél ezzel szemben a többről kevesebbre követ-*

237

Az önellentmondás pedig a következőkben észlelhető. A kölcsönszerződés lejárta időpontját maga a közjegyző megállapította, olyannyira, hogy még a kölcsönszerződés magánokiratát is összevetette az egyoldalú kötelezettségvállaló, közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozattal a két okiratban szereplő szerződési lejárati időpont tekintetében, s az utóbbiban szereplő időpontot tekintette irányadónak, mert a 120 hónapos futamidőhöz ez igazodott, tehát még egy számítás is elvégzett ennek megállapítása érdekében [2. oldal 2.) pontja]. Ezen felül megállapította a felmondó nyilatkozat keltét is [2. oldal 1.) pontja], tehát maga a közjegyzői határozat saját magának, annak a korábbi indokának mondott ellent abban, hogy a két időpont megállapítása terjedelmes külön bizonyítási eljárás lefolytatását igényelte volna; hiszen a két időpont ismerete a közjegyző rendelkezésére állott. A két időpont összevetése pedig már csak a rendelkezésre álló és rögzített adatok összevetését, tehát a határozat indokainak megállapítását igényelte, de bizonyítás felvételét semmiképpen.

A közjegyzői határozat sérelmezett indoka ellentétbe került a határozat 6. oldalának első bekezdésében felhívott BH 2008. évf. 81. jogesetként idézett álláspontjával is: „*csak a prima facie megállapítható, nyilvánvaló érvénytelenségi okot veheti a közjegyző figyelembe*”. Ha ugyanis az eljáró közjegyzőhelyettes a rendelkezésére állt okiratokból *prima facie* meg tudta állapítani, hogy kölcsönszerződés magánokirata és az egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat közokirata szerinti szerződési lejárati dátuma nem egyező, továbbá, meg tudta állapítani, hogy a felmondásnak melyik időpont a kelte (közjegyzői határozat 4. oldal második bekezdése), úgy ezzel szembeszökően ellentétes a 5. oldal 5.) pont harmadik bekezdésében elfoglalt az az álláspontja, amelyben a két időpont egybevetését, s a felmondás lejárati utáni voltának észlelését további, terjedelmes bizonyítás körébe utalta.

(ii) Ezen felül a közjegyzői határozatban tett utalás a BH 2008. évf. 81. jogesetére egyúttal téves megjelölés is, tehát *nem valós indok*, mert a feltüntetett számú jogeset *büntető* ügyre vonatkozott, s így különösen visszas a másodfokú bíróság „helyes indokai alapján” történt helybenhagyó határozata. Mindez azt jelzi, hogy **a másodfokú bíróság úgy fogadta el a közjegyző határozatának indokát és a benne levő hivatkozást, hogy azt nem is ellenőrizte, vajon valós-e.** Márpedig az *Irányadó Ítélet* 58. pontja hatodik mondatának második fordulója alapvető jelentőségű követelménynek tekintette azt, hogy a jogorvoslati

fórum áttekintse az elsőfokú döntést, annak indokait (ezt kívánta meg az *Irányadó Ítélet* 62. pontjának záró mondata is).

(iii) A jogerős határozat nem foglalkozott a törlési kérelem és a fellebbezési kérelem azon jogi indokával, hogy a kölcsönszerződés felmondó nyilatkozata közjegyzői okiratba foglalása beleütközött a *Kjt.* 121. §-ára figyelemmel a 131. § (1) bekezdésébe. Hiszen a lejárt szerződést követő felmondás ténye magából a rendelkezésre álló okiratokból megállapítható volt, tehát az erre alapított fellebbezési jogi indokkal a másodfokú határozatnak külön foglalkoznia kellett volna.

(iv) A jogerős határozat ezen sérelmezett indokának **tisztességtelensége abban is megáll,** hogy a közjegyzői határozatnak a két időpont egybevetését elvető indoka teljes mértékben nélkülözötte a ténybeli alapot (bizonyítás felvétele lett volna szükséges), s ennek következtében erre ténykörülményre (lejárat utáni felmondás) alapított indítványozói jogi indokot sem az elsőfokú, sem a másodfokú határozat nem vizsgálta, holott lényegbevágó volt. Ezért a pusztán a helyes indokok alapján történt helyben hagyás – az *Irányadó Ítélet* 62. pont utolsó előtti mondata szerint – az ilyen határozati indokolást tisztességtelenné tette.

Indítványozó fenti fellebbezési indokát, szintén annak érdemi vizsgálata nélkül, a másodfokú bíróság végzése azzal a további indokával is kívánta elhárítani, hogy a fellebbezés „*ugyanazokat a tényeket adta elő, ... amelyeket már a közjegyzői eljárásban részletesen kifejtett.*” (II. fokú határozat Indokolás második bekezdése). Csakhogy ez az indok nem adhatott volna alapot arra, hogy a másodfokú bíróság **megkerülhesse az indítványozó által előterjesztett jogi érvek vizsgálatát,** hiszen új tények előadása nélkül is lehetősége volt indítványozónak saját releváns jogi érveit szembeállítania a közjegyzői elutasító végzés jogi indokaival, s mivel a kölcsönszerződés kétszeri lejárttá tételének fogalmi lehetetlenségével sem az elsőfokú, sem a másodfokú határozat nem foglalkozott, ezért a másodfokú határozatnak az elsőfokú határozat indokaira tett pusztán utalása tisztességtelen (*Irányadó Ítélet* 62. pontjának harmadik és negyedik mondata).

A felmondás keltének és a kölcsönszerződés előre kikötött lejárat időpontjának összevetése azután azt is igényelte volna, hogy a másodfokú határozat érdemben foglaljon állást abban a jogkérdésben, hogy ha egyszer megállapítható, hogy a felmondás később kelt, mint a kölcsönszerződés lejártja, ez a körülmény miképpen hatott ki a felmondás érvényességére (lejárt szerződést nem lehet felmondani). Mert hiszen az elsőfokú határozat indítványozónak **ezzel az érvevel sem foglalkozott érdemben,** tehát ebben a vonatkozásban nélkülözötte jogi alapját. Holott indítványozónak ez az érve is lényegbe vágó volt a kérelem elbírálása szempontjából. Éppen ezért a másodfokú határozat nem hagyhatta volna helyben az elsőfokú határozatot annak helyes indokai alapján. Ebben a tekintetben ezért a másodfokú ítélet is nélkülözötte a jogi alapját (*Irányadó Ítélet* 62. pont utolsó két mondata), ami pedig **az indokolás tisztességtelenségét okozta.**

(v) A **másodfokú határozat indokolása azért sem felelt meg a tisztességességi követelményeknek,** mert *bizonytalanságot hagyott* (Hivisaari kontra Finnország, ügyszám: 49684/99., 31. pont utolsó két mondata) abban a tekintetben is, vajon a másodfokú határozat elfogadta-e az elsőfokú határozatnak azt az indokát, hogy nem kellett tisztáznia azt a körülményt, miszerint a kölcsönszerződés lejártja megelőzte-e a felmondás keltét, s emiatt nem volt vizsgálható, hogy a kölcsönszerződés felmondása nem foghatott helyt. Ugyanis egyidejűleg elfogadta a közjegyzői határozatnak azt az indokát is, hogy ha megállna a felmondás érvénytelensége, akkor a felmondást az önálló zálogjogi szerződés felmondásaként lehetett értékelni.

Éppen ezért kétséges maradt, vajon a jogerős határozat álláspontja szerint a bizonyítás felvétele körébe tartozott volna-e a felmondás keltének és a kölcsönszerződés előre kikötött lejárata időpontjának megállapítása és összevetése. Ha ugyanis ez utóbbi lett volna a másodfokú bíróság álláspontja, akkor nem lehetett volna elfogadni azt az indokot, hogy a [REDACTED] által készített felmondás a zálogszerződést szüntette meg, mert ezt az indokot az elsőfokú közjegyzői határozat arra az esetre foglalta el, ha megállapítható lehetne, hogy a kölcsönszerződést felmondó nyilatkozat (11048/Ü/1402/2018/2. közjegyzői okirat) nem minősülne közokiratnak („Amennyiben ... a bíróság azt állapítaná meg, hogy az nem minősül közokiratnak, ebben az esetben is jogszerű volt az adós egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatát tartalmazó K3200-2/2008/O/3. számú közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő ellátása, miután a záradékolt okirat tartalmazza a második oldalon a kölcsön lejáratainak időpontját, ami a közokirat alapján 2018. február 22. napja.”). Mivel mindkét indokot elfogadta a másodfokú határozat, ezért nem derült ki belőle, hogy a másodfokú határozat elfogadta-e azt az indítványozói érvet, hogy a [REDACTED] által készített felmondási nyilatkozat **nem** vonatkozhatott a kölcsönszerződés felmondására, mert a kölcsönszerződés a felmondás keltének időpontjában már lejárt. A másodfokú határozat ezen bizonytalansága **az ügy érdemi megítélésére is kihatott**, mert ha a felmondás nem volt vonatkoztatható a kölcsönszerződés felmondására, akkor az eljáró fórumoknak vizsgálniuk kellett volna az indítványozónak azt a lényegbe vágó jogi érvelését, hogy a felmondásban megjelölt, de meg nem valósítható jogi cél – a *Kjt.* 121. §-ára figyelemmel *Kjt.* 131. §-ának (1) bekezdése szerint – miképpen hat ki a felmondó okirat egészére, vagyis, ahogyan indítványozó állította, emiatt az okirat, tehát a teljes okirat, nem minősülhetett szabályszerű közjegyzői okiratnak, közokiratnak, s ezért ezt nem lehetett volna a záradékolás alapjaként elfogadni a *Vht.* 23/C. §-ának (1) bekezdése szerint.

(vi) Indítványozónak ez utóbbi jogi érvelésével azonban nem foglalkozott a másodfokú határozat {ellentétesen a *Bíróság Helle kontra Finnország* (157/1996/776/977. ügyszám) ügy határozata 60. pontjának II. mondatával: „Különösen fontos ez a követelmény [a fél – érveinek – meghallgatása] olyan hazai eljárásokban, ahol a kérelmező fél nem adhatja elő kérelmét szóban.”}, s ez kihatott az érdemi döntésre, mert így az eljáró közjegyző és a Törvényszék elmulasztotta az indítványozó által a *Kjt.* 121. §-ára, 131. §-a (1) bekezdésére valamint a *Vht.* 23/C. § (1) bekezdésére alapított törlési jogcímeinek vizsgálatát, ami a záradék törlésére adott jogalapot. **Az indítványozó lényegbevágó érvelésének mellőzése tehát beleütközött abba az elvbe, hogy az eljáró fórumnak meg kell hallgatnia a fél előadását, érveit, különösen, ha nincsen mód arra, hogy a fél a kérelmét előszóban is előadhassa.**

(vii) Ilyenformán a másodfokú határozat (Debreceni Törvényszék 1. Pkf. 20749/2019/3.) nem hagyhatta volna helyben az elsőfokú határozatot helyes indokai alapján. Nem pótolta a megfelelő indokolást az sem, hogy a másodfokú határozat felsorolt egyes jogszabályi rendelkezéseket. Ez az indokolási mód szemben áll a Hivisaari kontra Finnország ügyben hozott határozat (ügyszám: 49684/99.) 31. pontjának első mondatában foglalt elvvel, mert a másodfokú bíróság **nem tekintette át az indítványozó törlési kérelmében és fellebbezésében felhívott jogszabályi rendelkezéseket**, amelyek közül előbbieket maga az elsőfokú, közjegyzői határozat sem vizsgált érdemében (szemben *Irányadó Ítélet* 62. pont utolsó mondatával), ezért **emiatt is tisztességtelen volt az indokolása.**

(viii) Azáltal, hogy a törlési kérelmet elutasító közjegyzői határozat a záradékolási kérelmet és annak jogcímét utólag átminősítette zálogszerződés felmondásának érvényesítésére, **a következők miatt tisztességtelen indokot** tartalmazott:

a) Az átminősítés kifejezetten IRATELLENES, tehát nem valós, mert ellentétben áll a záradék [a 32022/Ü/209/2019/8. sz. közjegyzői irat], illetőleg a záradékolási kérelem [32022/Ü/209/2019/4.] 3. c) pontjával, amely szerint a végrehajtást kérő követelése egyrészt „pénzkövetelés”, másrészt ennek „jogcíme: Kölcsönkövetelés”, márpedig a zálogjog címén fennálló követelés nem pénzkövetelés, hanem zálogtárgy értékesítése útján való kielégítés, ahogyan ezt általános szabályként az 1959. évi IV. törvény 251. §-ának (1) bekezdése megállapítja:

„251. § * (1) Zálogjog alapján a jogosult a pénzben meghatározott vagy meghatározható követelésének biztosítására szolgáló zálogtárgyból - törvény eltérő rendelkezése hiányában - más követeléseket megelőző sorrendben kielégítést kereset, ha a kötelezett nem teljesít.”

továbbá az önálló zálogjog szabálya is ezt rögzíti:

„269. § * (1) Zálogjog úgy is alapítható, hogy az a zálogtárgyat személyes követelés nélkül terhelje. Ilyen esetben a zálogjogosult - a zálogszerződésben meghatározott összeg, valamint annak járulékai erejéig - kizárólag a zálogjoggal terhelt zálogtárgyból kereset kielégítést.”

A zálogjog alapján a zálogjogosult a zálogkötelezettel szemben tehát annak teljes vagyonából behajtható pénzkövetelést (a Vht. Pénzkövetelés végrehajtása elnevezésű Második Részében szerepel IV.–VII. Fejezetben a Végrehajtás munkabérré és egyéb járandóságra, Végrehajtás pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegre, Ingóvégrehajtás, Ingatlanvégrehajtás, vagyis az adós teljes vagyonára vezetett végrehajtás) nem érvényesíthet, vagyis a zálogkötelezett pénzfizetésére nem kötelezhető, a zálogjogosult zálogkövetelés címén kizárólag azt kérheti, hogy a zálogkötelezett köteles legyen tűrni, hogy a zálogtárgy értékesítéséből befolyó bevételből a zálogjogosultat kielégítsék. A zálogkötelezettnek zálogjogi követelés címén tehát nincsen pénzfizetési kötelezettsége a zálogjogosulttal szemben.

Ennek folytán a közjegyzői végzésben kiegészítő indokként felhozott, a felmondásnak az önálló zálogszerződés felmondására is kiterjedő volta nem adhatott alapot arra, hogy a pénzkövetelésre benyújtott záradékolási kérelmet zálogjogosult követelésére minősítse át az eljáró közjegyzőhelyettes, mert a záradékolási kérelem nem zálogjog érvényesítése címén lett benyújtva. Márpedig az eljárást megindító kérelem tartalmához, annak jogcíméhez az eljáró közjegyző kötve volt [Vht. 9. §-ára figyelemmel Pp. 2. § (2) bek.].

A közjegyzői határozat és nyomában a jogerős másodfokú határozat tehát **valótlan indokot** tartalmaz, mert a döntést megalapozandó indok nyilvánvalóan iratellenes, szembenállt a záradékolási kérelem 3. c) pontjával. Eképpen az indokolás ellentétbe került az Irányadó Ítélet 62. pontjának harmadik mondatában megfogalmazott követelménnyel, tehát **az indokolás tisztességtelennek bizonyult.**

A jelen (viii) a) alpontjában hivatkozott, a közjegyzői határozatban mintegy végső érveként alkalmazott, a záradékolási kérelem utólagos átminősítésének érve iratellenes, s és tisztességtelen volta **kihátott az érdemi döntésre**. E végső érv hiányában ugyanis nem maradt semmilyen érve a közjegyzői határozatnak a törlési kérelem azon jogi érvelésével szemben, hogy a felmondás nem válthatta ki a kölcsönszerződés ismételt lejárttá tételét, s ezért az a záradékolás alapjaként a felmondás nem lett volna elfogadható.

b)A záradékolási kérelem átminősítése továbbá ellentétbe került az indítványozó által a törlési kérelemben felhívott, a Kjt. 131. §-ának (1) bekezdésének és a Vht. 23/C. § (1) bekezdésének szabályával is. Engedjék meg indítványozónak, hogy idézze a Kjt. hivatkozott rendelkezését:

„Nem tekinthető közokiratnak az az okirat, amelyet a közjegyző a 12. §-ban, valamint a 120-129. §-ban foglaltak megsértésével vagy elmulasztásával készített.”

A rendelkezés szövegéből egyértelmű, megtiltotta azt, hogy a 121. §-ba ütköző módon készített közjegyzői okiratot, tehát *nem* annak meghatározott részét(!), hanem magát az okiratot közokiratnak lehessen minősíteni. A törvénynek a „Nem tekinthető közokiratnak az az okirat” fordulata ezért NEM ad lehetőséget arra, hogy az ilyen fogyatékos okirat valamely részét közokiratnak lehessen tekinteni. Mivel maga a törvény egyértelműen úgy rendelkezik, hogy „az okirat” nem tekinthető közokiratnak, ezért ez a megállapítás az egész okira vonatkozik, hiszen „az okirat” fogalmilag az „egész okiratot” jelöli, s nem csupán egyes részeit. Ilyenformán a jogerős határozat indokolása kifejezetten *contra legem*, tehát önkényes. Ennélfogva a felmondás önálló zálogszerződés felmondásaként történt *utólagos átminősítése*, és ilyenként a záradékolás alapjául történt elfogadása ellentétbe került a *Vht. 23/C. § (1)* bekezdésével is, mert a felmondás még átminősített értelmében sem minősülhetett közokiratnak, sem pedig szabályszerű, a *Kjt. 121. §-ának* és *131. §-a (1)* bekezdésének megfelelő közjegyzői okiratnak. Az ilyen okirat pedig nem szolgálhatott volna záradékolás alapjául.

A fellebbezésben felhozott ezen érvet (számozatlan második oldal) sem vizsgálta érdemben a másodfokú határozat, ennélfogva beleütközött abba a követelménybe, hogy az elsőfokú határozat és a fellebbezés olyan indokainak áttekintése szükséges, amely lényegbe vágó, s amennyiben erre érdemben nem tért ki az elsőfokú határozat, vagy indoklása nem volt valós a fellebbezés szerint⁷, akkor a másodfokú határozat nem hagyhatta volna helyben az elsőfokú határozatot pusztán annak helyes indokaira történt utalással. Ezért ez a körülmény az indokolás tisztességtelenségét okozta az *Irányadó Ítélet 62.* pontjának utolsó mondata szerint, mert a lényeges körülmény tekintetében nem valós indokkal kapcsolatos fellebbezési érvelésre a másodfokú határozatnak saját indokot kellett volna megadnia, tehát ilyen esetben nem elégséges az elsőfokú határozat „helyes indokaira” utalnia.

Ez a tisztességtelenség is érdemben befolyásolta az ügydöntő határozatot, mert ezen *utólagos átminősítés* szolgált végső érvként a közjegyzői és a törvényszéki határozat számára ahhoz, hogy a [redacted] által készített okiratot – kölcsönszerződési felmondás – érvénytelensége esetére is – mint zálogszerződési felmondást fogadja el alapként az *utólagosan átminősített záradékolási kérelem teljesítéséhez*, illetőleg a törlési kérelem elutasításához.

Végül ebben a körben hivatkozik indítványozó arra, hogy a [redacted] által készített felmondás okirata fizetési felszólításként sem lett volna értékelhető, – a közjegyzői határozat ellenére sem [5. oldal 3.) pont]. Mivel a felmondásnak nevezett okirat fentebb megjelölt jogszabálysértő volta miatt – a *Kjt. 131. §-a (1)* bekezdése szerint – nem minősülhetett szabályszerű, a *Kjt. 120-129. §-ai* szerinti közjegyzői okiratnak, ezért azt még fizetési felszólításként sem lehetett volna figyelembe venni a záradékolás alapjaként a *Vht. 23/C. §-ának (1)* bekezdése értelmében. Ezzel az indítványozói indokkal sem foglalkozott a jogerős határozat, s ekként ez is tisztességtelenségre vezetett [*Irányadó Ítélet 62.* pontja].

⁷ Hiszen a fellebbezés szerinti lényeges körülmény vonatkozásában nem bizonyult valósnak a közjegyzői határozat indoka, mert a felmondás okirata – a törlési kérelem szerint – nem minősült közokiratnak, szabályszerű közjegyzői okiratnak, tehát ez a körülmény lényeges volt a *Vht. 23/C. § (1)* bekezdésének alkalmazása szempontjából.

(ix) Indítványozó **nem tartja megfelelőnek a közjegyzői határozat azon indokát, amely felhívta indítványozó figyelmét arra, hogy lett volna módja végrehajtás megszüntetési pert indítania, amelyben vitathatta volna a végrehajtás útján érvényesített követelés létrejöttét és mértékét** [5. oldal 5.) pont, az oldal utolsóelőtti bekezdése].

Mivel a végrehajtás 2019. február 28-án lett elrendelve a záradék kibocsátásával, ezért semmilyen körülmények között nem lett volna módja indítványozónak végrehajtás megszüntetési pert indítania a közjegyzői határozat szerinti jogcímen. Nyilvánvalóan valótlan jogi indok szerepeltetése az elsőfokú határozatban, s ennek indokai alapján történt helybenhagyása a másodfokú határozatban ellentétben áll a *Bíróság* Hirvisaari kontra Finnország, 49684/99. sz. határozata 32. pontjának utolsó két mondatával.

A fenti indok azért hatott ki az érdemi döntés meghozatalára, mert e nem megfelelő indok áttekintése esetében mind az első-, mind a másodfokú fórum észlelhette volna, hogy végrehajtási per hatályos szabályai *nem* engedik a végrehajtási perben a követelés jogcímének vitatását, s ennek következtében a végrehajtási eljárás ügydöntő hatóságait terheli az a köteleesség, hogy megakadályozzák a tisztességtelen kikötés joghatásainak bekövetkezését [a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, (1993. április 5.) a Tanács 93/13/EGK irányelve (*Irányelv*) 6. cikk (1) bekezdése, 7. cikk (1) bekezdése], tehát vizsgálniuk kellett volna, fennáll-e a tisztességtelenségnek legalább a veszélye, s legalább a törlési kérelem eljárásában orvosolhatták volna az *Irányelv* 6. cikke (1) bekezdésének sérelmét.

Indítványozó hangsúlyozza, jelen érveivel *nem* azt kívánja a panasz részévé tenni, hogy a jogerős határozat szembe került az európai jogszabállyal, hanem a közjegyzői határozatnak, s – indokai alapján történt helybenhagyó jellege folytán – a jogerős határozatnak azt az indokát óhajtja kifogásolni, amely *valótlan* indokkal hátrította el eljárt fórumoknak azt a kötelezettségét, hogy kövessék az uniós jogszabályi előírást.

Panaszos tehát **önállóan** a Debreceni Törvényszék **1. Pkf. 20.749/2019/3.** sorsz. és Dr. [redacted] debreceni közjegyzőnek az indítványozó által benyújtott, 8. sorsz. kibocsátott végrehajtási záradék törlése iránti kérelmét elutasító **32022/Ü/209/2019/22.** sorsz. végzésének megsemmisítését **ismételten** kéri. A jogerős határozat elleni alkotmányjogi panasz fenntartása tehát azzal jár, hogy ennek vizsgálata akkor is eredményezheti a megsemmisítését, ha a felülvizsgálati határozat alkotmányjogi vizsgálata azzal járna, hogy az nem sérti az Alaptörvényt.

Ez annál inkább is bekövetkezhet, mert a felülvizsgálati határozat a felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül visszautasította azon álláspontja alapján, hogy a végrehajtási záradék törlése iránti kérelmet elutasító jogerős határozattal szemben nincsen helye felülvizsgálatnak.

Mindez mégsem járhat azzal a következménnyel, hogy pusztán ezen a címen a jogerős határozattal szemben benyújtott alkotmányjogi panasz el lenne utasítható.

Igen visszás lenne ugyanis, hogy a jogerős határozat, bár indokolásának számos indokáról tényszerűen igazolható, hogy nem teljesíti az alkotmányjogi panaszban felhívott EJEB döntésekben rögzített indokolási követelményeket. S egyáltalában fennmaradhat olyan végrehajtási záradék, amelynek kibocsátása során a közjegyzőnek nem kellene észlelnie és záradékolási akadályként figyelembe vennie, hogy a záradékolás alapjaként elfogadott felmondás **már a szerződés megszűnte UTÁN keletkezett**, továbbá olyan indok másodfokú megerősítést kaphat, hogy felmondás nélkül, pusztán a zálogszerződés lejártára figyelemmel zálogjog érvényesítése címén **is** záradékolhatta a közjegyző a szerződést,

- holott a záradékolási kérelem PÉNZKÖVETELÉS jogcímén lett előterjesztve a záradékolási kérelem,
- holott a másodfokú határozat NEM döntötte el, hogy melyik indokot fogadta el, hiszen az elsőfokú határozatot annak helyesnek mondott indokai alapján hagyta helyben végül hadd jegyezze meg panaszos,
- a zálogjogi jogcím és a pénzkövetelési jogcím megkülönböztetése ugyan perbírósági feladat, de ha magából a záradékolási kérelem blankettájából megállapítható, hogy pénzkövetelés érvényesítésére került sor a végrehajtási eljárás során, akkor ez olyan tényszerű körülmény, amelynek figyelembe vétele aligha lehet elzárkózni azon indokkal, hogy ennek vizsgálata nem tartozik az alkotmánybírósági eljárás körébe. Ez ugyanis az iratellenes határozati indok tisztességességi vizsgálatát zárná ki, ami **a tisztességtelen eljárások széles körének nyitna utat**, s ez aligha lehet célja az alkotmányjogi panasz eljárásban hozandó határozatnak.

Az első- és másodfokú eljárásban a fenti kérelmezői indokok ignorálása történt meg, ami nyíltan önkényes eljárást valósított meg. Ezért panaszos azt reméli, hogy a magyar jog nemzetközi jó hírének védelmében is az igen tisztelt Alkotmánybíróság észlelni fogja az alkotmányos alapjog súlyos és igen durva megsértését, s nem engedi meg, hogy az ezt okozó határozatok változatlanul fennmaradhassanak.

A felülvizsgálati eljárásban hozott határozat alaptörvényellenessége

Panaszos kéri megsemmisítését a **Kúria a Pfv.I.21.160/2019/4.** sorsz., 2019. XI. 13-án kelt határozatának

- az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének d) pontja mint hatásköri szabály alapján,
- az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abt.) 27. §-a (1) bekezdése, (2) bekezdésének a) pontja mint indítványra feljogosító szabály alapján,
- az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése mint a sérelmezett eljárásokban megsértett alapjogát megállapító szabály alapján,
- az Alaptörvény 28. cikke II. mondatának megsértése miatt összefüggésében a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogával [Alaptörvény XXVIII. cikk. (1) bekezdése] figyelemmel
- az Abt. 29. §-ára mint anyagi jogi feltételt,
- 30. §-ára mint benyújtási határidőt,
- 52. §-ára mint a panasz tartalmát és
- az Ügyrend 28. § (2) bekezdésére, s 32. § (4) bekezdésének utolsó fordulatára mint eljárási határidőt

meghatározó szabályra, valamint figyelemmel

- az 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás I. 1. utolsó bekezdésében szereplő megállapításra,

végül kéri ugyanezen szabályok alapján, valamint a **Kúria Pfv.I.21.160/2019/4.** sorsz., 2019. XI. 13-án kelt határozatának **megsemmisítését**

A felülvizsgálat intézményének bevezetése – 1993. jan. 1-je – óta a magyar nemzeti polgári perrendtartások úgy rendelkeznek, hogy egyrészt

Ⓞ megengedik az ügy érdemében hozott végzéssel szemben a felülvizsgálatot [1952. évi III. törvény 270. § (1) és (2) bekezdése, illetve 2016. évi CXXX. törvény 406. § (1) és (2) bekezdése], másrészt

© az ilyen általános megengedő szabály alá tartozó olyan esetben a felülvizsgálat mégis akkor kizárt, ha ezt külön jogszabály kizárja [„*ha azt törvény kizárja*”, 1952:III. tv. 271. § (1) bek. j) pontja, illetve „*abban az esetben, ha azt törvény kizárja*” 2016:CXXX. tv. 407. § (1) bek. e) pontja].

Ebben a törvényi szerkezetben tehát nincsen szükség arra, hogy külön törvény „még egyszer” megengedje a felülvizsgálatot, mert ezt a polgári perrendtartás 1993. óta mindig megengedte, s jelenleg is megengedi.

Ezért ebben a kontextusban **nem lehetséges** a 2016. évi CXXX. törvény 407. § (1) bekezdése e) pontjának olyan értelmezése, hogy a szabály nem csupán azt foglalja magában, hogy a felülvizsgálat kizárt, „*ha azt törvény kizárja*”, hanem akkor is, ha ezt külön törvény „*nem engedi meg*”, ahogyan a felülvizsgálati határozat a szabályt értelmezte.

A felülvizsgálat kizárt, ha azt külön törvény kizárja, szövegfordulattal ugyanis nem fér össze az a Kúria által odaértett toldat. A „*nem engedi meg*”, Kúria által odaértett toldat csak olyan jogintézményi szabályhoz kapcsolható pusztán jogértelmezéssel, amely jogintézményt rendező jogszabály nem tartalmaz általános megengedő szabályt. A „kizárt”, vagy „nem engedi meg” két különféle szabályozási mód, egymással nem vegyíthető, különösen akkor, ha a jogintézményt rendező szabályozás külön általános jellegű megengedő szabályt állapít meg. Az ilyen általános jellegű megengedés körébe tartozó esetben már nincsen szükség külön engedő szabályra, hacsak maga a jogintézményt megalapító szabály ilyen többletfeltételt KÜLÖN elő nem ír.

A „*nem engedi meg*” Kúria által alkalmazott toldat szófordulatának lehetséges ugyan olyan nyelvtani értelmezése, hogy ez valójában tiltást jelent, vagyis akkor kizárt a felülvizsgálat, ha a külön törvényben létezik ilyen, kifejezetten nem megengedő, tehát valójában tiltást tartalmazó szabály.

Ha a felülvizsgálati határozat így – a Polgári perrendtartás idézett szabályának megfelelően – értette a 2016. évi CXXX. törvény 407. §-a (1) bekezdésének e) pontjában rögzített szabályát, akkor ebben az értelmezésben is kifejezett kizáró szabályt kell tartalmaznia a külön törvénynek.

Ellenkező esetben – tehát ilyen „nem megengedést” tartalmazó kifejezett, külön törvényi szabály hiányában a felülvizsgálat kizártságára egyedül törvényértelmezéssel, mégpedig **kiterjesztő értelmezéssel** lehet eljutni. Vagyis, ahogyan a felülvizsgálati határozat tette: a külön törvényt képező, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) egyéb szabályainak értelmezésével jutott el erre a következtetésre, mert a Vht. egyéb, általa vizsgált szabályaiból vonta le ezt a következtetést. Hiszen kifejezett tiltást tartalmazó szabályt a Kúria határozata sem jelölt meg, hiszen ilyen nincs is, hanem tehát egyéb szabályaiból vont le ilyen tartalmú következtetést.

Az ilyen jogszabálymagyarázat a lényeges eljárási jogot megadó szabályt, a 2016:CXXX. tv. 406. § (1) és (2) bekezdését, s ennek függvényét a 407. § (1) bekezdésének e) pontját kiterjesztően értelmezte, mert úgy találta, nem csak kifejezett tiltó szabály megléte esetében, hanem akkor is kizárt a felülvizsgálat lehetősége, ha a külön törvény rendelkezéseinek értelmezésével lehet erre az eredményre jutni. Ez a jogszabálymagyarázat pedig egyértelműen kiterjesztő értelmezést jelent, hiszen álláspontja szerint nem csak akkor kizárt a felülvizsgálat az általános megengedő szabály alá tartozó esetekben, ha külön törvény erre nézve kifejezett tételes tiltó szabályt tartalmaz, hanem akkor is, ha a külön törvény egyéb szabályaiból értelmezés útján lehet erre következtetni.

Márpedig kiterjesztő értelmezés nem vezethet ilyen lényeges eljárási jog korlátozására, mert a korlátozó szabály kiterjesztő értelmezésének általános tilalma ezt nem teszi lehetővé. Az ilyen jogértelmezési tilalom fennálltára nézve POKOL BÉLA: *Jogi alaptan*, Rejtjel Kiadó, Bp., 2000., 93. o. A jogértelmezés módszerei c. fejezetének ilyen tartalmú megállapítását idézi a Nemzeti Közszerzői Egyetem tankönyve (Cserny Ákos–Téglási András: *Jogszabálytan és jogértelmezés*, Bp., 2014., 15. oldal).

A Kúria felülvizsgálati határozata tartalmaz egyéb olyan indokot is arra nézve, hogy miért következtetett ilyen jogszabályi tartalomra; megállapítása szerint a törvényhozó akarata is ezt célozta.

A bíróságok törvényértelmezési tevékenységét legalapvetőbb módon az Alaptörvény 28. cikke állapítja meg. A cikk I. mondata szerint:

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.”

A törvény kitűzött céljából történő következtetés és értelmezés módszerét az Alaptörvény 28. cikkének következő mondata megfelelő eljáráshoz, támpontokhoz köti:

„A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni.”

A panasszal támadott felülvizsgálati határozat azonban az értelmezés során követendő eljárást, forrásokat nem vette figyelembe, mert egyáltalában nem hivatkozott ilyen forrásokra, sőt egyáltalában figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikkének **második mondatát**. Márpedig, ha **elsősorban** ezekre a forrásokra kell támaszkodni az ilyen törvényértelmezés során, akkor nem lehetett volna mellőzni a vizsgálatból ezeket a forrásokat. A Kúria határozatának tehát fel kellett volna tárnia, meg kellett volna vizsgálnia, hogy ezek a források adnak-e útmutatást, vagy bármiféle támpontot a törvénytörvény nyelvű értelmezéstől eltérő, azzal ellentétes magyarázathoz.

S itt a 2016:CXXX. tv. 407. § (1) bekezdése *e*) pontjának értelme megtalálásához kellett volna e forrásokat feltárnia, mert a 2016:CXXX. tv. (Pp.) 407. § (1) bekezdése *e*) pontjának értelmét toldotta meg értelmezésével a Kúria határozata. Ezt a törvényértelmezését nem támaszthatta alá az 1994:LIII. tv. értelmezésével, mert a perrendtartás szabályát értelmezte annak szövegéhez képest kiterjesztő módon. Úgy véli panaszos, ez a mulasztás nem hagyható figyelmen kívül az alkotmányjogi panasz vizsgálatokor.

Azon felül, hogy a Kúria határozata mellőzte az Alaptörvény 28. cikkének II. mondatának követelményét, s ezáltal megsértette azt, a Kúria törvénytörvény magyarázati módszere alapvető jelentőségű alkotmányjogi problémát takar. Vajon a törvény szövegével szemben a törvényhozó – feltehető – akarata szerint lehet-e értelmezni a törvény szabályát. Úgy véli panaszos, hogy ilyen kivételes eljárásra kizárólag az Alaptörvény 28. cikkének II. mondatában meghatározott módon juthat a perbíróság, ellenkező esetben megsérti a bírói eljárásra vonatkozó legalapvetőbb követelményt, a törvénynek való alávetettséget. Ráadásul a panaszolt ügyben magának az Alaptörvénynek idevonatkozó, kifejezett, tételes rendelkezését is megsértette a felülvizsgálati határozat azzal, hogy a törvény céljára alapozott, kiterjesztő törvényértelmezések or elmulasztotta ezen kivételesnek tekinthető törvényértelmezési eljárás alaptörvényi szabályának követését.

Az alkotmányjogi panasz eljárás alapvető követelménye az alapjogi sérelem bekövetkezése. Tehát pusztán az Alaptörvény 28. cikke II. mondatának megsértésére nem lehet megalapozottan panaszt alapítani.

Ha azonban a perbíróság a törvény rendelkezésének szövegszerű tartalmától nem az Alaptörvényben megszabott módon kíván eltérni, vagyis a törvényi rendelkezés szövegszerű tartalma helyett a törvény céljából történő következtetéssel **oly módon** kívánja a szabály tartalmát megállapítani, hogy közben éppen az ilyen következtetés kivihetőségére vonatkozó alaptörvényi tételes követelményt megsérti, mert „*elsősorban*” **nem** a „*a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását*” követi a törvény céljának kiderítésekor, **sőt** ezeket az elsődleges támpontokat **kifejezetten mellőzi, negligálja**, akkor bizonyos, hogy MEGSÉRTI a bírói eljárásra vonatkozó legalapvetőbb alaptörvényi követelményt, a törvénynek való alávetettség sarokkövét.

Ha pedig megállapítható egy konkrét bírói eljárásról, hogy annak során az eljáró bíróság elrugaszkodott a törvénytől, ráadásul az Alaptörvény konkrét rendelkezésétől, akkor bizonyos, hogy eljárása során megsértette a tisztességes eljárásra vonatkozó követelményt [XXVIII. cikk (1) bekezdése], amely már alapjoga a panaszosnak, tehát alapjogi sérelme igazoltnak tekinthető. A tisztességes eljárás követelménye megsértésének azonban van még egy feltétele, csak akkor állapítható ez meg, ha érdemben kihatott a panaszos által sérelmezett döntésre.

Ha a Kúria eljárása során betartotta volna a 28. cikk II. mondatának követelményét, s a Perrendtartás szabályának [407. § (1) e)] kiterjesztő értelmezéséhez a törvény célját az Alaptörvény 28. cikke II. mondatában foglalt módon igyekezett volna kideríteni, akkor észlelhette volna, hogy sem a Perrendtartás preambuluma, sem törvényjavaslatának indokolása, sőt maga a külön törvény, a *Vht.* preambuluma, s annak törvényjavaslati indokolása sem tartalmaz a kiterjesztő értelmezésre alapot adó támpontot. Ha tehát a törvényhozó céljának figyelembevételéhez követendő szabály szerint nem lehetett volna a panaszos terhére értelmezni a szabály, akkor a felülvizsgálati kérelmet érdemben kellett volna elbírálnia a felülvizsgálati határozatnak.

Végül panaszos egy másik szempont figyelembevételét kéri az igen tisztelt Alkotmánybíróságtól a tisztességes eljárás követelményeinek alkalmazásakor. A XXVIII. cikk (1) bekezdésének szabálya szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy kötelezettségét bíróság nyilvános tárgyaláson ésszerű határidőn belül bírálja el. Ha a végrehajtási záradékot akkor bocsátják ki, amikor még folyamatban van a végrehajtási záradék alapjául szolgáló egyoldalú kötelezettségvállaló okiratba foglalt kötelezettség törvényességét elbírálandó peres eljárás (Debreceni Törvényszék P. 22082/2017., illetve P. 21.158/2019.), akkor előállhat az a helyzet, hogy hamarabb hajtják végre a kötelezettséget, semmint annak törvényes voltát a perbíróság elbírálna volna, nyilvánvalóan jogerős határozatával. Aligha felelhet meg az ésszerű határidőn belüli elbírálás követelményének, ha erre csak akkor kerül sor, amikor már a kötelezettséget végrehajtották. Büntetőjogi fogalmakkal megvilágítva, ha akkor bírálják el a vádlott bűnösségét, amikor már a szabadságvesztés büntetését kitöltötte, aligha beszélhetünk ésszerű időn belüli elbírálásról. Tehát a közjegyzőnek fel kellett volna függesztenie a végrehajtási eljárást a jogerős ítélet megszületéséig.

Indítványozó csatolja jogi képviselőjének az alkotmányjogi panasz eljárásra adott meghatalmazását két változatban is. Beadványát az igen tisztelt Alkotmánybíróság irodája közlésének megfelelően, a jelenlegi járványra tekintettel az igen tisztelt Alkotmánybíróság által biztosított elektronikus postacímre címzetten nyújtja be, csatolva hozzá a panaszos meghatalmazását kétféle alakban is.

[REDACTED]

Az *Abt.* 52. § (5) bekezdése alapján, figyelemmel az *Ügyrend* 56. §-ára, úgy nyilatkozik, hogy nem járul hozzá személyes adatainak közzétételéhez.

Budapest, 2020. március 27.

